

PROSPECTIVE VIEWS ON THE LEGACY OF THE ANCIENT GREEK CULTURE WITH IMPLICATIONS IN THE EVOLUTION OF THE OLYMPIC GAMES

Gheorghe BRANIȘTE, Assoc. Prof. PhD
Dunarea de Jos University of Galati, Romania

Abstract

The globally recognized cultural importance of the Ancient Greek Olympic Games was the reason for the perpetual interest, in this respect, proved by important thinkers of world culture who were active in the sixteenth and nineteenth centuries and who kept alive the world awareness and exploited the ancient Greek Olympic heritage to its full potential in accordance to the era of the Renaissance, the Enlightenment and the Modern Age (of the New World).

The paper provides an extensive analysis pointing out the importance of reprinting the work of the ancient Greek traveler, geographer, and writer Pausanias (c. 110 – c. 180.) Description of Greece (Ἑλλάδος Περιήγησις, Hellados Periegesis), in Venice, in 1516, reflecting his consistent influence on the popularization of the cultural legacy of Ancient Greece. Pausanias' work is especially important not only for describing and analyzing the role of the ancient Olympic Games, but also for the way it reflects the relationship between the phenomenon under discussion here and the political and economic spheres of the time, but for contouring the premises of the interrelation between sports and culture, namely religion, prose and poetry, architecture or sculpture, training and education. This determines the major educational significance of this work, which had implications both during the Renaissance and later, throughout the history and evolution of the Olympic movement, which turned it into a multidimensional international phenomenon, closely associated with various aspects of public life.

Another aspect of interest that we address in this article is the analysis of works created in the seventeenth and nineteenth centuries by some remarkable writers, poets and playwrights that reflect concepts such as heroism, justice, spirituality, inspiration, divine intervention, honor, nobility, and glory, all of them leitmotifs promoted by the Olympic Games since the times of the Ancient Greece.

We conclude our analysis by highlighting the major educational impact of the heritage of ancient Greek culture in correlation with the characteristics of the Renaissance, but also with the social, religious and political reforms that took place in Britain in the sixteenth and subsequent centuries.

Keywords: cultural heritage, Olympic Games, Olympic values, Olympic Movement

Introducere

Revizorarea conceptului de „Jocuri Olimpice” este asociată cu numele omului de stat italian al Renașterii Mateo Palmieri (1405–1475) care, într-una dintre lucrările sale de dezbateri, a acordat atenție acestei părți a moștenirii culturale a Greciei Antice, considerând fenomenul olimpic ca esențial pentru progresul omenirii (Platonov et. al., 2009).

O influență uriașă asupra popularizării moștenirii culturale a Greciei Antice a avut-o retipărirea la Veneția în 1516 a lucrării călătorului, geografului și scriitorului grec antic Pausanias „Descrierea Greciei” (Pausanias, 1887-1889), care a trăit în secolul al II-lea d.Hr. Descrierea peregrinărilor sale de lungă durată prin Grecia, detaliile despre monumentele de arhitectură, descrierea operelor literare, consemnarea amintirilor localnicilor din diferite regiuni grecești i-au permis lui Pausanias să creeze o lucrare care reprezintă, până în zilele noastre, un ghid al celor mai remarcabile monumente și evenimente ale Greciei Antice, dar și al celor mai remarcabile figuri istorice care au marcat evoluția omenirii.

Semnificația culturală generală a Jocurilor Olimpice din Grecia Antică a fost motivul manifestării interesului față de ele de către reprezentanți de seamă ai culturii mondiale în secolele XVI-XIX, extinzând constant relația dintre moștenirea olimpică greacă antică și

epocile culturale subsecvente Renașterea, Iluminismul și Epoca Modernă (Platonov și colab., 2009).

Întoarcerea la antichitatea greacă

În 1515, odată cu republicarea lucrărilor lui Aristotel la Florența, revin la lumină informații despre Jocurile Olimpice. În același an, la Roma au fost publicate *Odele* lui Pindar dedicate Jocurilor Olimpice din Grecia antică (Bulatova, Bubka, 2012). Astfel se creează premisele pentru revigorarea unui fenomen de o importanță majoră pentru evoluția societății umane.

Spre deosebire de mulți autori care, atunci când descriu moștenirea greacă antică, care s-a pierdut în mare parte, permit prezentarea propriilor opinii, presupuneri și ipoteze, Pausanias a descris doar ceea ce a văzut cu ochii lui sau a primit din surse sigure, care, conform experților, predetermină încrederea completă în conținutul operei sale (Kondratiev, 1940; Schubert, 1940).

Lucrarea lui Pausanias „Descrierea Greciei” conține o cantitate excepțional de mare de informații legate de Jocurile Olimpice și de evenimentele care le-au însoțit. Se poate spune cu încredere că lucrarea sa păstrează și transmite generațiilor următoare o cantitate copleșitoare de informații legate de organizarea și desfășurarea Jocurilor Olimpice, tipuri de competiții, componența echipelor și pregătirea participanților, onorarea eroilor, operele de artă, facilitățile sportive și multe alte aspecte legate de aceste sărbători. Totodată, trebuie apreciat faptul că publicarea acestei lucrări la începutul secolului al XVI-lea a trezit un larg interes pentru moștenirea olimpică a Greciei Antice și a fost un stimulent puternic pentru activitatea creativă a gânditorilor vremii care au căutat să o revigoreze și să o popularizeze (Platonov 2009).

O caracteristică importantă a lucrării lui Pausanias în partea care a fost asociată cu Jocurile Olimpice și cu alte jocuri majore din Grecia Antică este aceea că evenimentele legate direct de Jocuri au fost prezentate în strânsă relație cu evenimentele politice, cele mai importante realizări ale culturii grecești antice - religie, proză și poezie, arhitectură și sculptură, educație și viață socială. Acest lucru a predeterminat semnificația educațională a acestui fenomen cultural și social, care s-a manifestat atât în Renaștere, cât și de-a lungul istoriei ulterioare a mișcării olimpice, ceea ce a transformat-o într-un fenomen internațional cu mai multe fațete, strâns asociat cu diverse aspecte ale vieții publice (Kondratiev, 1940; Platonov, Guskov. 1994, 1997).

Dovadă a faptului că jocurile olimpice grecești au reprezentat o sursă constantă de inspirație sunt numeroasele creații literare în care găsim referințe din categoria celor menționate aici. Un astfel de exemplu este poetul și dramaturgul german Hans Sachs (1494-1576), care a căutat teme pentru multe dintre creațiile sale din istoria Jocurilor Olimpice din Grecia Antică. Predicatorul și teologul Petrus Fabler (1506–1546) în lucrarea sa *Agonisticon* (1595) s-a oprit la descrierea și analiza olimpiadelor grecești antice ca eveniment competitiv major în Grecia antică (*Agonisticon*, 2010). Thomas Kidd (1558–1594), dramaturg englez proeminent, în producțiile sale dramatice, denunță viciile sociale ale epocii, dezvoltarea caracterului oamenilor în unitate cu acțiunile lor, sursa de inspirație și etalonul la care se raportează în aprecierile sale fiind istoria Jocurilor Olimpice din Grecia antică (Bubka, 2013).

Scriitori, poeți, dramaturgi remarcabili, din secolele XVII-XIX, au reflectat în operele lor concepte precum eroism, dreptate, spiritualitate, inspirație, intervenție divină, onoare, noblețe, glorie, onoare, motive expuse din istoria Jocurilor Olimpice din Grecia antică. Jocurile Olimpice l-au inspirat pe dramaturgul englez George Chapman (1559–1584), pe poetul

romantic englez George Byron (1788–1824), pe cei mai mari reprezentanți ai poeziei și prozei mondiale, precum englezul William Shakespeare (1564–1616), germanii Johann Goethe (1749–1832) și Johann Schiller (1759–1803), francezul Gustave Flaubert (1821–1880) și alți reprezentanți ai culturii mondiale (Platonov 2009; Bulatova, Bubka, 2012).

Interesul larg al reprezentanților de seamă ai culturii europene pentru Jocurile Olimpice din Grecia Antică și gimnastică s-a reflectat nu numai în dezvoltarea sistemului de educație fizică, răspândirea diferitelor sporturi în țările europene, ci și în numeroase încercări de a organiza competiții sportive bazate pe idealurile și valorile caracteristice jocurilor grecești antice. Unul dintre cele mai mari evenimente de acest gen din secolele al XVI-lea și al XVII-lea a fost Jocurile Olimpice Cotswold organizate de Robert Dover QC (1575-1632) și desfășurate pentru prima dată probabil în 1612 în cartierul englez Cotswolds din apropierea popularului centru comercial din Campden. Reprezentanți din toate categoriile sociale au luat parte la jocuri, care, potrivit lui Dover, ar fi trebuit să contribuie la armonia socială și la coeziunea publică. Jocurile au fost susținute și de regele Angliei, Iacob I, care a scris într-o carte de sfaturi către fiul său că, pentru a forma sentimente bune din popor față de regele lor, sunt necesare competiții publice corecte. Desigur, în aceste condiții, Jocurile au fost susținute de membri ai curții regelui, poeți celebri care au lăudat Jocurile și pe organizatorul lor, cum ar fi Michael Drayton, Ben Jonson, Thomas Heywood, Thomas Randolph. Astfel, într-o colecție specială de poezie, *The Annals of Dover*, ei au reflectat Jocurile ca pe un eveniment care a reînviat viața tradițională engleză și a oferit o legătură cu Jocurile Olimpice din Grecia antică, contribuind astfel la creșterea popularității moștenirii culturale grecești antice în Anglia (Burns, 2000).

Programul Jocurilor a inclus o mare varietate de competiții legate atât de istoria Greciei antice, cât și de hobby-urile naționale ale britanicilor: curse de cai, alergare, lupte, lupte cu bâte, dans, săniuș, „competiții pe picior”, etc. Este interesant de reținut faptul că programul Competițiilor Jocurilor Cotswold la vremea când erau organizate de Robert Dover a fost planificat în conformitate cu *Declarația Sportului* (cunoscută și sub numele de *Cartea Sportului*) a Regelui James I al Angliei, publicată în 1617 și retipărită în 1633 într-o formă revizuită de către regele Charles I (*King Charles the First's Declaration to His Subjects Concerning Lawful Sports to be Used on Sundays*). Această declarație a enumerat tipurile de jocuri permise și interzise. Împărțirea sportului în aceste două grupe, precum și dezvoltarea programelor de Jocuri și apariția „Declarației Sportului”, au fost în mare măsură asociate cu tendințele reformiste din mediul bisericesc. Un rol deosebit au jucat aici puritanii, uniți în diverse curente și secte, predispuși la un stil de viață modest și ascetic, o atitudine negativă față de orice bucurii carnale (Tait, 1911).

Jocurile au avut loc după populara vacanță de primăvară din Anglia, la sfârșitul uneia dintre săptămânile libere din mai sau iunie. Locul jocurilor a fost un amfiteatru în aer liber care, în cele din urmă, a devenit cunoscut sub numele de Dealul Dover. Pentru fiecare tip de joc au fost pregătite facilități sportive și s-au făcut premii speciale. Tema clasică olimpică a fost completată de un personaj îmbrăcat ca poetul antic grec Homer și de existența unui labirint, cunoscut sub numele de orașul Troia, prin care participanții și-au făcut apariția în arenă. Robert Dover a prezidat Jocurile, îmbrăcat în haine fine donate de regele James I, care nu erau doar la modă, ci și decorate cu o pană strălucitoare prinsă la pălărie - un simbol al decenței și virtuții (Platonov și colab., 2009).

Jocurile Cotswold din perioada în care au fost conduse de Dover, susținute de regele James I, au fost grandioase și opulente, nelipsind procesiuni solemne, decorarea bogată a

participanților și a cailor, dar a locurile de desfășurare a competițiilor, prezența a numeroși reprezentanți din toate categoriile sociale, de la țărani simpli, la nobilime (Schwadding, 2004).

Din păcate, aceste practici nu au durat mult. Odată cu moartea regelui James I în 1625, dezacordurile au crescut treptat între susținătorii regelui și proprietarii puritani, ceea ce a dus în cele din urmă la războiul civil din 1642. Aceste dezacorduri au afectat și Jocurile Cotswold. La început, puritanii au refuzat să participe la ele. De-a lungul timpului, Jocurile s-au transformat treptat într-un festival rural.

Jocurile au încetat să mai aibă loc în 1652, când Dover a murit, iar pământul pe care se desfășurau a fost împărțit între fermierii și proprietarii locali (Haldon și Burns 1981). În secolele următoare, jocurile s-au organizat sporadic, uneori sub denumirea „Întâlnirile de la Dover” sau „Întâlnirea păgânilor”, pierzând în mare măsură componentele istorice și culturale, și căpătând mai degrabă caracter de manifestări orgiastice.

În secolul al XX-lea, au existat mai multe încercări de revigorare a Jocurilor Cotswold: în 1928 sub forma unei sărbători, al cărei program includea arte marțiale naționale, urmând ca, în 1951, să fie incluse în programul Festivalului Marii Britanii. Cu toate acestea, ele au devenit un eveniment obișnuit din 1966, după înființarea Societății de Jocuri Robert Dover. De atunci, Jocurile Cotswold au avut loc în mod regulat, în conformitate cu tradițiile și ritualurile stabilite de Dover. Jocurile sunt susținute de Asociația Olimpică Britanică ca eveniment de lansare al Mișcării Olimpice Britanice, așa cum se subliniază în oferta pentru Jocurile Olimpice de la Londra 2012.

Concluzii

Studiul a peste 400 de ani de istorie a existenței și desfășurării Jocurilor Cotswold are valoare nu doar în raport cu componenta sportivă dinamică și diversificată a acestora, ci și sub forma unui amplu material educativ care păstrează vîi cultura Greciei Antice, principiile Renașterii, revoluțiile sociale, religioase, politice care au avut loc în Marea Britanie în secolele al XVI-lea și următoarele.

Dintre toate evenimentele de aceeași natură, legate de istoria europeană a secolelor XVI-XVII, Jocurile Cotswold sunt cele mai semnificative. Acest lucru, desigur, nu diminuează importanța altor evenimente competitive, de exemplu, „performanțele olimpice” organizate la Baden în 1516 de avocatul Johannes Aquilla, inspirat de studiul istoriei grecești antice, sau „Jocurile Olimpice” desfășurate în 1624 în Suedia de căpitanul R. Stower, care includea competiții de lupte, alergare, aruncări, jocuri, dans etc. Interesant este că jocurile organizate de Stower au avut loc în mod regulat timp de 20 de ani, după care au fost interzise sub presiunea puritanilor radicali. Cu toate acestea, 20 de ani mai târziu, sub influența umaniștilor cu gândire progresivă și cu sprijinul curții regale, aceste jocuri au fost reluate și s-au ținut încă 60 de ani - în a doua jumătate a secolului al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea (Bulatova, Bubka, 2012).

Referințe bibliografice:

1. Platonov V.N., Sportul olimpic: în 2 volume.T. 1. K., 2009. 736 p.
2. Bulatova M.M., Bubka S.N., Platonov V.N. Jocurile Olimpice. 1896–1972 K.: Literatura Olimpică, 2012. 496 p.
3. Kondratiev S.P. Note la cartea lui Pausanias „Descrierea Hellas”. M.; L.: Art. 1940. S. 137-115.
4. Schubert I. Introducere în cartea lui Pausanias „Descrierea Hellas”. M. ; L. : Arta, 1940.
5. Platonov V.N., Sportul olimpic: în 2 volume.T. 1. K., 2009. 736 p.

6. Platonov V.N., Guskov S.I. Sport olimpic: în 2 cărți. K. : Literatura olimpică, 1997. Carte. 2. 384 p.
7. Platonov V.N., Guskov S.I. Sport olimpic: [manual]: în 2 kn.K. : Olymp.l-ra, 1994. Carte. 1. 496 p.
8. Agonisticon Petry Farbi San-Ioriani Curiscons (1595). Whitefish: Kessinger, 2010. 744 p.
9. Bubka S. N. Sporturile olimpice: moștenirea greacă veche și starea actuală: dis. doctor în științe în educație fizică și sport: 24.00.01; NUFVSU. K., 2013. 248 p.
10. Burns F. Robert Dover's Olympic Games Chipping Campden, England: Clouds Hill Printers, 2000.35 p.
11. Tait D. Declarație de Sport pentru Lancachard English Historical Review, 1911;32:561-568
12. Schwadding D. Jocurile Olimpice antice. Universitatea din Texas, 2004.